

Mặc dù ngay trong ngày đầu tiên làm việc tại Phòng Bầu dục, Tổng thống Donald Trump đã "kết liễu" Hiệp định tự do thương mại Xuyên Thái Bình Dương (TPP), song có thể ông sẽ phải dành thời gian còn lại của nhiệm kỳ để cố gắng khôi phục một phần của hiệp định này.

TPP tạo ra nhiều đột phá về mặt kỹ thuật cho những lợi ích của Mỹ, tất nhiên nhiều so với những khoản cắt giảm thuế và trợ cấp trong những hiệp định mậu dịch trước đây. TPP sẽ tạo ra cú huých cho những đổi mới điện tử bằng cách gỡ bỏ những hạn chế đối với các hoạt động lưu thông dữ liệu, đồng thời cấm các quốc gia thành viên đưa ra quy định là máy chủ phải được đặt ở trong nước để kiểm duyệt hay kiểm soát thông tin. TPP cũng buộc các doanh nghiệp quốc doanh phải hoạt động như các

công ty thường mại khác, chứ không phải là công cụ chính trị của nhà nước. Việc bỏ vốn tài sản trí tuệ cũng được công cụ trong khi những hạn chế đối với sản phẩm tranh trong ngành dịch vụ sẽ được giảm bớt. Những điều khoản này đều có lợi cho mục tiêu lâu dài của Mỹ, nước dẫn đầu trong lĩnh vực công nghệ và tài chính đang thời đang mua các nước khác chậm dãi những nỗ lực hạn chế và thủ tục của Mỹ trên toàn cầu.

TPP (nếu không bị hủy bỏ) sẽ giúp chính quyền mới thực hiện một số mục tiêu thương mại quan trọng. Trước hết, vì TPP bao gồm cả Canada và Mexico, nên thông qua hiệp định này Mỹ có thể đàm phán lại Hiệp định Tự do Bắc Mỹ, điều mà chính quyền của ông Trump đang yêu cầu. Thứ hai, vì TPP không bao gồm Trung Quốc, nên hiệp định này sẽ giúp Mỹ củng cố quan hệ với các quốc gia châu Á và trở thành "trợ thủ" để giúp Mỹ đối phó với Bắc Kinh. Ông Jeffrey Schott, nhà kinh tế thuộc Viện Kinh tế Quốc tế Peterson, cho rằng tại đây chính quyền của ông Trump cần phải tái đầu tư vào TPP và cải thiện hiệp định này.

Một số quan chức phụ trách thương mại của ông Trump cũng bắt đầu đưa ra kết luận tương tự. "Chúng ta nên rút ra bài học và cải thiện những hiệp định mậu dịch đã đàm phán từ trước", ông diễn viên Thương mại Mỹ Robert Lighthizer nói trong cuộc điếu trần tại Thương viện hôm 3/2017. "Trong quá trình đàm phán lại NAFTA, chúng ta nên xem xét kết hợp những điều khoản (trong TPP) cũng như cải thiện những lĩnh vực mà chúng ta có thể đi xa hơn cả TPP".

Hai tuần sau đó, chính quyền đã gọi tại Quốc hội một số mục tiêu đàm phán NAFTA, trong đó nhắc lại các điều khoản của TPP về sản phẩm trí tuệ, thương mại và thương mại dịch vụ, doanh nghiệp quốc doanh, các tiêu chuẩn và lao động và môi trường. Những thay đổi mà Nhà Trắng dự xuất "nhỏ nhàng" một cách đáng ngạc nhiên so với những tuyên bố tranh cãi hùng hồn của ông Trump. Josh Bolten, Chủ tịch Business Roundtable, một nhóm vận động hành lang cho các giám đốc điếu hành, cho biết Mexico và Canada đã đồng ý với những điều khoản trong TPP. Nếu như các cuộc đàm phán gần như chỉ xoay quanh những biện pháp kỹ thuật, thì "có lợi việc đàm phán lại NAFTA sẽ rất nhanh chóng và thành công".

Đối với Trung Quốc, TPP cũng đóng vai trò quan trọng. Hiệp định mậu dịch này là biểu tượng cho cam kết của Mỹ đối với khu vực và đem lại cho các quốc gia châu Á một chỗ dựa để không phải phụ thuộc vào một mình Trung Quốc. Bắc Kinh không phải là thành viên của TPP, song các nhà đàm phán đã hối thúc biện pháp những điều khoản trong TPP đối với các doanh nghiệp quốc doanh, thương mại và cùng nhiều

Loại vực khác trở thành những tiêu chuẩn có tính toàn cầu, mà rất cuộc Bắc Kinh cũng sẽ phải tuân thủ.

Trong tháng Trump nói rằng ông thích những thỏa thuận song phương vì ông tin rằng Mỹ có thể sẽ đóng sức mạnh kinh tế để bù đắp những nhược điểm hơn phải những bất. Ông lập luận rằng trong các thỏa thuận đa phương, đoàn bầy của Mỹ ít phát huy tác dụng hơn. Tuy nhiên, trên thực tế các thỏa thuận đa phương có thể giúp các quốc gia đưa ra những sẽ những bất. Malaysia do lo sợ cái giá chính trị phải trả trong nỗ lực như những bất Mỹ nên đã không ký kết hiệp định mậu dịch tự do với Washington dưới thời chính quyền Tổng thống George W. Bush. Những Malaysia có thể ký kết TPP, và đồng ý hỗ trợ thu quan ngại với ô tô và một số mặt hàng khác, vì họ có thể tuyên bố rằng các quốc gia Đông Nam Á khác cũng tham gia TPP.

Nhật Bản đã đồng ý giảm thuế quan đối với thịt bò và sau 25 năm sẽ bãi bỏ thuế quan đối với ô tô của Mỹ, cùng với một số những bất khác, vì họ có thể nhìn rộng ra toàn bộ nhóm nước tham gia TPP và nhận thấy rằng những những bất của các nước khác sẽ làm lợi cho ngành công nghiệp của Nhật Bản. Tháng trước, Bộ trưởng Tài chính Nhật Bản Taro Aso công bố rằng nếu là một hiệp định song phương có nhiều hơn chi hơn, thì Nhật Bản sẽ không "hào phóng" như vậy với Mỹ. Ông Lighthizer cho biết Mỹ "có ý định duy trì vai trò lãnh đạo trong khu vực", trong đó có cách đàm phán các hiệp định song phương. Ông Trump đã công khai "ve vãn" Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình và 2 nước mới đây đã công bố một hiệp định mậu dịch chấm dứt cuộc tranh cãi về thịt bò, thịt lợn đóng và khí đốt tự nhiên.

Thậm chí những mặt báo cáo hội đàm ngoại của Ủy ban Mậu dịch Quốc tế Mỹ lại đưa ra một lộ trình khác. Báo cáo cho rằng những hiệp định đa phương chú trọng vào những ngành hay vấn đề cụ thể - chẳng hạn như phi thuế quan đối với công nghệ thông tin - mang lại lợi ích kinh tế lớn hơn nhiều so với các hiệp định song phương. Trong đó, một hiệp định đa phương về nhiều khía cạnh của TPP - sẽ hữu trí tuệ, doanh nghiệp quốc doanh, trao đổi dữ liệu - có thể khôi phục một số lợi thế mà mất do "cái chốt" của TPP.

Theo “ [The Wall Street Journal](#) ”

Hùng Sơn (gt)

